

Adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn

(wnd)secretariaat: Reg Heesters
Den Ekker 41
5541CR Reusel
Telefoon: 0497642279
E-mail: regheesters@chello.nl

Aan: College van burgemeester & wethouders Reusel-De Mierden
Van: Adviescommissie WZW Reusel-De Mierden
Datum: 14 februari 2017
Betreft: Voorstel doorontwikkeling medezeggenschap en cliëntenparticipatie Reusel-De Mierden

1. Inleiding

In Reusel-De Mierden is sinds 2008 de Adviescommissie WZW actief. Deze commissie is in het leven geroepen om de gemeente Reusel-De Mierden gevraagd en ongevraagd te adviseren over de beleidsterreinen wonen, zorg en welzijn vanuit het perspectief van 'de mensen die het betreft'.

Sinds 2008 is de buitenwereld echter veranderd:

- vanuit de landelijke overheid zijn veel taken op het gebied van zorg en welzijn gedecentraliseerd naar de lokale overheid (3D's: Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet);
- in het denken en handelen is het accent meer en meer verschoven van deze 3D's (het sociaal domein in enge zin) naar de samenhang en verbinding met alle beleidsterreinen die te maken hebben met het thema 'leefbaarheid' (verbreding);
- er is een –groeiende- behoefte om daadwerkelijk invulling te geven aan de participatiesamenleving en de omslag te maken van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie, dat wil zeggen meer en meer ruimte te bieden aan initiatieven van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. In de gemeente Reusel-De Mierden krijgt deze gedachte gestalte middels het proces Samen Doen.

Voor de Adviescommissie WZW vormden deze ontwikkelingen de aanleiding om de wijze waarop in de gemeente Reusel-De Mierden invulling wordt gegeven aan de betrokkenheid van inwoners en cliënten bij beleidsontwikkeling kritisch tegen het licht te houden en vooral ook kritisch te kijken naar de eigen rol van de adviescommissie hierbij: sluit de wijze waarop een en ander op dit moment georganiseerd is nog aan bij hoe de buitenwereld is veranderd?

Op basis van de eigen interne evaluatie van de Adviescommissie WZW (april 2016) en diverse oriënterende gesprekken met de wethouder en beleidsambtenaren van de gemeente Reusel-De Mierden (werkgroep) heeft de adviescommissie een voorstel ontwikkeld om de betrokkenheid van inwoners en cliënten bij beleidsontwikkeling in de toekomst op een andere wijze vorm te geven. Dit voorstel wordt beschreven in deze notitie. Bij het ontwikkelen ervan heeft de adviescommissie ook input gevraagd aan Bureau Kragten en Zorgbelang Brabant.

2. Uitgangspunt: taken/rollen

Uitgangspunt bij het ontwikkelen van het voorstel vormde de gedachte dat -ten aanzien van medezeggenschap en cliëntenparticipatie- drie taken/rollen onderscheiden kunnen worden:

- het (zowel gevraagd als ongevraagd) adviseren over beleidsvoorstellen met betrekking tot het brede sociaal domein;
- het fungeren als denktank (*) of klankbord voor het lokaal vormgeven van de transformatie van het sociaal domein, de rol van maatschappelijke organisaties, verenigingen, zorg- en welzijnsprofessionals en de lokale overheid daarbij en de concrete stappen die ondernomen kunnen worden;
- het monitoren en signaleren van de effecten van het ingezette beleid op alle deelreinen van het brede sociaal domein.

Tijdens de oriënterende fase is zowel door de Adviescommissie WZW als door de gemeente gesteld dat deze taken/rollen naar de toekomst toe behouden moeten worden.

() Met betrekking tot de denktank- of klankbordfunctie is opgemerkt dat deze niet per definitie een onderdeel hoeft te vormen van de huidige Adviescommissie WZW. Deze zou ook ingevuld kunnen worden door (niet-partijgebonden, onafhankelijke) betrokken inwoners die beschikken over het gewenste kennis- of ervaringsniveau en een zeker abstractievermogen. Uiteraard kunnen huidige WZW-leden -op persoonlijke titel- daarvan onderdeel uit maken.*

3. Voorstel

De Adviescommissie WZW stelt voor om in de loop van 2017 (zomer 2017) de adviescommissie in de huidige vorm te ontbinden en medezeggenschap en cliëntenparticipatie op andere wijze te gaan invullen. Voorgesteld wordt om de in paragraaf 2 genoemde functies niet meer -zoals nu het geval is- te beleggen bij één adviesorgaan maar deze via verschillende instrumenten/kanalen vorm te geven. Hoe de Adviescommissie WZW dat voor zich ziet, wordt beschreven in de paragrafen 6.1 t/m 6.3.

4. Overwegingen

Een belangrijke overweging hierbij is dat de doorverbondenheid met de lokale samenleving vanuit de Adviescommissie WZW meer en meer 'opdroogt'. Enerzijds door een kennelijk gebrek aan betrokkenheid van inwoners, anderzijds door andere vormen van inspraak, zoals de dorpsraden en de werkgroepen Zorg & Welzijn. Ook het directe contact tussen de gemeente en de lokale cliënten- en belangenorganisaties (bijv. Gehandicaptenplatform, ouderenbonden) en burgers (buurtverenigingen, burgerpanel) draagt hier mogelijk toe bij.

De basis van de huidige Adviescommissie WZW is daarmee in de loop der jaren steeds smaller geworden en -ondanks herhaalde pogingen daartoe- is het niet gelukt om deze te verbreden, met als concrete voorbeelden:

- het afnemende animo voor het lidmaatschap van de huidige Adviescommissie WZW: geleidelijk aan haken de zittende leden -overigens om uiteenlopende redenen- af en het lukt onvoldoende om nieuwe leden te vinden;
- de vacature met betrekking tot de secretarisfunctie: deze functie is al geruime tijd niet ingevuld;
- de 'blinde vlekken' binnen de Adviescommissie WZW, met name ten aanzien van de deelreinen Jeugdwet en Participatiewet: in de commissie zijn deze niet vertegenwoordigd. Dat geldt zeker ook voor kennis of inzicht omtrent specifieke aspecten uit de leefbaarheidsagenda, zoals bijvoorbeeld intensieve veehouderij of het onderwerp 'centrumvisie';
- de vacature met betrekking tot het voorzitterschap: het functioneren van de Adviescommissie WZW staat of valt met een sterke voorzitter met kennis van zaken die de kar kan en wil trekken. Vooralsnog ziet het er niet naar uit dat deze functie op korte termijn ingevuld kan worden.

Daarnaast speelt een rol dat door de gemeente is aangegeven dat naar de toekomst toe het accent meer en meer zou mogen verschuiven van het (formeel) adviseren naar het fungeren als denktank. Hierin ligt voor de gemeente de belangrijkste meerwaarde: vanuit een gezamenlijk doel in een vroeg stadium meedenken en klankborden zodat gedragen beleidsvoorstellen tot stand komen. Het gaat daarbij om het invulling geven aan de gemeentelijke visie Samen Doen: het maken van de omslag van een vraaggerichte, faciliterende en ondersteunende werkwijze naar het activeren en verbinden van mensen en het versterken van de eigen kracht. De centrale vraag daarbij is: hoe kunnen het systeem van denken en handelen en de bureaucratische beheersmethoden 'passend' gemaakt worden voor het proces van zelfregulering, wat via dialoog, draagvlak en samenwerking binnen het totale netwerk tot stand moet komen? Met andere woorden: hoe komen we van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie?

Dit veronderstelt geen rol aan de achterkant maar juist aan de voorkant van het beleidsproces. Voor de invulling van deze rol weegt inhoudelijke expertise en betrokkenheid in de optiek van de gemeente zwaarder dan de vertegenwoordiging vanuit de verschillende achterbannen.

Harry van Duijnhoven, adviesbureau Kragten:

De huidige Adviescommissie WZW met haar functioneren en samenstelling is een exponent van de oude samenlevingsgedachte dat de maatschappij in te delen is in vastomlijnde groepen (zuilen) en dat deze groepen eenduidig vertegenwoordigd konden worden door belangenbehartigers. Dat dit niet meer zo is, blijkt onder andere uit het feit dat het moeilijk is om alle groepen vertegenwoordigd te blijven krijgen in de Adviescommissie WZW en steeds meer mensen zich niet meer gekend voelen door hun belangenbehartigers.

Is de toekomstige gemeenschap dan een optelsom van individuen? Nee, ook dat zal niet zo zijn. Mensen zullen altijd ergens bij willen horen en zich daarom blijven groeperen. Alleen blijkt dat deze groepen minder vast omkaderd zijn: het individu kan -afhankelijk van de tijd- deel uitmaken van verschillende groepen en zelfs van meerdere groepen -met soms deels tegenstrijdige belangen- tegelijkertijd. Praktijk zal dan ook worden dat de groepen waar de gemeente informatie kan ophalen, draagvlak kan creëren of zaken voor elkaar kan krijgen, per project of onderwerp zullen wisselen.

Deze ontwikkeling houdt in dat er op een andere wijze gecommuniceerd moet worden: minder hiërarchisch maar veel meer vanuit een netwerkgedachte, op basis van gelijkwaardigheid.

De consequenties hiervan zijn:

- *communiceren gaat minder volgens vaste patronen maar wordt meer maatwerk;*
- *het goed in beeld brengen van de verschillende actoren aan de voorkant wordt meer van belang. Hiervoor moet de gemeente het netwerk goed kennen en dit zal een andere wijze van communiceren vergen;*
- *traditioneel stonden belangenbehartigers vaak tegenover de overheid, en soms zelfs tegenover elkaar. In het nieuwe netwerkdenken zullen de verschillende actoren meer naast elkaar dan tegenover elkaar komen te staan. Dit vraagt een andere manier van acteren en maakt het noodzakelijk om oude patronen los te laten.*

5. Juridisch kader

Dit bij elkaar opgeteld, maakt dat de Adviescommissie WZW van mening is dat de tijd rijp is om ten aanzien van de invulling van medezeggenschap en cliëntenparticipatie een nieuwe koers te gaan varen. Daarbij is het uiteraard op de eerste plaats van belang om te kijken naar wat over medezeggenschap en cliëntenparticipatie in de wetgeving is vastgelegd.

Inspraak is in de Wmo 2015 geregeld in artikel 2.1.3 lid 3 en in de Participatiewet in artikel 47. De Jeugdwet sluit aan bij de Wmo (artikel 2.10). Het betreft vrijwel identieke bepalingen, met dit verschil dat het in de Participatiewet gaat om cliënten die daadwerkelijk een beroep doen op de Participatiewet, en dat het bij de Wmo gaat om een bredere doelgroep, namelijk alle burgers (ingezetenen) van de gemeente. De volledige teksten van de betreffende wetsartikelen zijn opgenomen bijlage 1 bij deze notitie.

Zowel de Wmo 2015, de Participatiewet als de Jeugdwet stelt een adviesraad of -commissie niet verplicht. De landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein geeft hierover aan dat zij zien dat veel gemeenten op dit moment op zoek zijn naar vernieuwende vormen van burger- en cliëntenparticipatie. De koepel stelt dat een formele adviesraad inderdaad géén verplichting is op grond van de Wmo 2015 op voorwaarde dat de gemeente een gedegen visie heeft op de betrokkenheid van inwoners: dan zijn alle vormen en maten mogelijk. In de gemeente Reusel-De Mierden wordt aan deze gedegen visie invulling gegeven middels het beleidskader Samen Doen. Aan de wettelijke bepaling dat ingezetenen deel moeten kunnen nemen aan periodiek overleg en voor dit overleg onderwerpen moeten kunnen aandragen (Wmo 2015, artikel 2.1.3 lid 3 sub d en e) wordt formeel voldaan door het instellen van een regelmatig (maandelijks) overleg met een denktank (zie paragraaf 6.1).

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) stelt zich op het standpunt dat in de Participatiewet een formele advies- of cliëntenraad weliswaar niet als expliciete verplichting is opgenomen, maar dat aan de wet (het betrekken van cliënten) in de praktijk alleen kan worden voldaan als zo'n formele raad wordt ingesteld. Voor de gemeente Reusel-De Mierden is hieraan formeel voldaan middels het Cliëntenplatform van ISD de Kempen.

6.1 Denktank- of klankbordfunctie

Opzet

Om aan de denktank- of klankbordfunctie invulling te geven, stelt de Adviescommissie WZW voor om vanaf de zomer van 2017 te gaan werken met een -kleine- commissie bestaande uit enkele onafhankelijke 'wijze mannen en vrouwen' die -op basis van hun expertise en betrokkenheid, op persoonlijke titel- vanuit een helicopterview mee kunnen denken over de omslag van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie (transformatie).

Doel en reikwijdte

Doel is dat deze denktank -vanuit burgerperspectief- richting gemeente fungeert als sparringpartner en met enige regelmaat (bijvoorbeeld maandelijks) overlegt met de verantwoordelijke portefeuillehouder(s), het afdelingshoofd Ontwikkeling & Dienstverlening en de gemeentelijke beleidsmedewerker(s). De denktank beperkt zich daarbij niet tot het sociaal domein of de 3D's (Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet) maar richt zich op alle beleidsterreinen die raakvlakken hebben met het brede thema 'leefbaarheid'.

Taak

De denktank fungeert als klankbord of sparringpartner voor het brede terrein van leefbaarheid en het lokaal vormgeven van de transformatie, de rol van maatschappelijke organisaties, verenigingen, zorg- en welzijnsprofessionals en de lokale overheid daarbij en de concrete stappen die ondernomen kunnen worden. De denktank concentreert zich daarbij vooral op het proces en laat het meedenken, meepraten en adviseren over concrete inhoudelijke beleidsthema's over aan degenen die bij een bepaald thema direct betrokken zijn. De hoofdtak van de denktank is met andere woorden om te adviseren over het te volgen proces en vervolgens dit proces te monitoren, en daarmee te waarborgen dat belanghebbenden, cliënten, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties in de verschillende fasen van het beleidsproces voldoende betrokken worden.

Samenstelling

Voor wat betreft de samenstelling van de denktank gaan de gedachten uit naar een vaste groep van een beperkte omvang, afhankelijk van het te bespreken onderwerp eventueel aangevuld met één of meer inhoudelijke deskundigen (flexibel). De leden van de denktank opereren zonder last - of ruggespraak op persoonlijke titel. Van hen wordt verwacht dat zij maatschappelijk betrokken zijn en -vanuit een helicopterview- denken en kijken vanuit inwonersperspectief.

Over het exacte aantal leden van de denktank doet de Adviescommissie WZW geen uitspraak: hoewel een kleine groep (van 2 tot 3 personen) de slagvaardigheid van de denktank wellicht ten goede komt, kan de adviescommissie zich ook voorstellen dat gelet op de taakstelling van de denktank een grotere groep (5 tot 7 personen) wenselijk is.

Competenties

Voor wat betreft het profiel van de leden van de denktank, gaan de gedachten uit naar de volgende competenties:

- onafhankelijk
- integraal denker
- vrije denker (eigen mening kunnen vormen)
- gericht op het algemeen belang
- meer gericht op strategie dan op inhoud
- goed kunnen luisteren
- toegankelijk
- betrouwbaar (indien gewenst/nodig geheimhouding)

Contact met de achterban

Hoewel de leden vanuit hun eigen netwerk wellicht contact zullen hebben met verschillende maatschappelijke organisaties, voorziet de Adviescommissie WZW dat een denktank die vanuit een helicopterview op een zeker abstractieniveau functioneert, het gevaar in zich heeft dat deze losgezongen raakt van 'de mensen die het betreft'. Doorverbondenheid met de lokale samenleving is in deze opzet geen vanzelfsprekendheid. Om dit probleem te ondervangen en tóch zicht te hebben (en te houden) op hoe beleid en maatregelen in de praktijk uitpakken, is dus nog iets anders nodig: een goed functionerende monitor- en signaalfunctie.

Aandachtspunten

De voornoemde werkwijze brengt mogelijk ook een aantal risico's met zich mee. Het is zaak om hier oog voor te houden en deze zo goed mogelijk te ondervangen. Te denken valt bijvoorbeeld aan:

- het verwateren van de inzet van de denktank. Dit kan opgelost worden door contactmomenten te agenderen met een minimaal aantal per jaar;
- het beheersen van de verwachtingen. Belangrijk is het om uit te spreken wat partijen van elkaar verwachten en het hier ook geregeld -tijdens het 'formele' overleg- met elkaar over te hebben;
- het niet helder communiceren van de status van de denktank. Zeker in de beginfase is het belangrijk om de denktank niet te zien als de vervanger van de Adviescommissie WZW maar deze te positioneren als iets nieuws/anders. Anders bestaat het gevaar dat er vergeleken wordt en het resultaat mogelijk tegenvalt.

6.2 Monitor- en signaalfunctie

Monitoren

Zeker in deze periode zo kort na de feitelijke transitie en aan het begin van de transformatie, vindt de Adviescommissie WZW het bijzonder belangrijk om zicht te krijgen en te houden op de praktijk: bereiken we met het ingezette beleid dat wat we voor ogen hadden? Hoe worden de zorg- en dienstverlening door de burgers ervaren en worden problemen van mensen door de ingezette ondersteuning daadwerkelijk opgelost? Treden er wellicht -onbedoelde- negatieve effecten op en komen er mogelijk (groepen) burgers/cliënten in de knel? Nemen zelfredzaamheid en participatie inderdaad toe? En lukt het om de omslag van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie te maken?

Om de effecten van beleid te monitoren zet de gemeente Reusel-De Mierden jaarlijks een aantal officiële instrumenten in:

- het cliëntenervaringsonderzoek (CEO) in het kader van de Wmo op basis van een landelijke vragenlijst;
- het aanleveren van gegevens voor de openbare landelijke sociale monitor ('Waar staat je gemeente') op basis waarvan gemeenten met elkaar vergeleken kunnen worden. Ook de gegevens van het bovengenoemde CEO worden hierin meegenomen;
- de monitoring van het sociaal domein. In dit document wordt de monitoring voor jeugdhulp beschreven, in samenhang met de monitoring binnen het gehele sociaal domein;
- de jaarlijkse monitor uitgevoerd door de GGD. Eens per 4 jaar komt er een lokaal rapport uit dat aansluit bij het beleidskader Samen Doen in het sociaal domein. De GGD is betrokken bij dit beleidskader en zal dit beleid en de uitvoering ervan nauwlettend in de gaten houden. Op basis van de monitors kan waar nodig bijgestuurd worden;
- vanaf 2016 krijgen inwoners de gelegenheid om hun stem te laten horen over een bepaald thema via het burgerpanel.

Los van de officiële monitors/onderzoeken waar de gemeente (jaarlijks) aan deelneemt, vindt de Adviescommissie WZW het van belang dat de gemeente zich steeds de vraag stelt: zijn onze inwoners tevreden met de plannen en de activiteiten die uitgevoerd zijn? Heeft dit geleid tot de resultaten die we voor ogen hadden? Dit betekent dat per plan of activiteit doelen moeten worden vastgesteld en geëvalueerd, in overleg met partners en inwoners. Elke partij (inwoners, ambtenaren, gemeenteraad, partners) heeft haar eigen rol hierin, die niet altijd strak omlind is. De bereidheid moet er zijn om vooraf na te denken over wat en waarom, en achteraf het handelen ter discussie te durven stellen en met open blik naar verbetering te zoeken.

Signaleren

Niet alleen het monitoren van de effecten van beleid is van belang, maar zeker ook het ophalen van signalen vanuit de samenleving over wat er goed en mogelijk ook minder goed gaat: alleen dan ontstaat er goed zicht op de praktijk. De taak van 'signaleren' is niet voorbehouden aan de gemeente: uiteraard hebben ook andere partijen hier een eigen verantwoordelijkheid en taak in, denk bijvoorbeeld aan zorg- en welzijnsaanbieders, de denktank, Loket van A tot Z en niet in de laatste plaats de (belangen)groepen van burgers, cliënten en ervaringsdeskundigen zelf.

De Adviescommissie WZW is van mening dat van de gemeente echter wel verwacht mag worden dat zij actief op zoek gaat naar en het oor te luisteren legt in de samenleving ('achter het bureau uit en contact maken').

Deze gedachte sluit aan bij de gemeentelijke visie Samen Doen, waarvan vernieuwende – outreachende- werkwijzen, het op gang brengen van nieuwe samenwerkingsvormen en het (leren) luisteren naar inwoners nadrukkelijk onderdeel vormen. De Adviescommissie WZW acht het in ieder geval van belang dat:

- de bestaande contacten en (structurele) overleggen met de maatschappelijke organisaties (cliënten- en belangenorganisaties/platforms, ouderenbonden, vrijwilligersorganisaties, sport- en culturele verenigingen, dorpsraden, Commissies Zorg & Welzijn enz.) worden voortgezet en geïntensiveerd via rechtstreekse lijnen;
- contacten worden gelegd met (lokale én regionale) organisaties van vragerszijde die nu nog niet of nauwelijks in beeld zijn (denk bijvoorbeeld aan regionale cliëntenorganisaties in de VG-sector en GGZ, op het gebied van mantelzorg enz.);
- de gemeente met grote regelmaat -zichtbaar- aanwezig is bij activiteiten in de kernen, niet alleen om informatie te brengen (bijvoorbeeld tijdens informatiebijeenkomsten) maar vooral ook om vragen te stellen en te luisteren ('de *temperatuur* peilen in de samenleving').

Betrokkenheid cliënten(organisaties) en ervaringsdeskundigen

Medezeggenschap en cliëntenparticipatie gaan niet alleen over het ophalen van signalen uit de samenleving maar ook over de wijze waarop (groepen) cliënten en ervaringsdeskundigen -als direct belanghebbenden bij een bepaald onderwerp- hun stem kunnen laten horen bij de ontwikkeling van beleid. De huidige constructie is gebaseerd op de aanname dat deze inbreng verloopt via de Adviescommissie WZW: een veronderstelling die -vanwege smalle basis van de commissie- maar zeer ten dele kan worden waargemaakt. In de voorgestelde opzet met een denktank 'op afstand' zal dit nog minder het geval zijn. Vandaar dat de Adviescommissie WZW van mening is dat ook op dit punt extra inspanning vanuit de gemeente een voorwaarde is, met name door (groepen) cliënten en ervaringsdeskundigen -meer dan nu- een plek te geven in de verschillende fasen van het beleidsproces (m.n. bij beleidsontwikkeling en -evaluatie).

Afhankelijk van het onderwerp en de (groep) cliënten en ervaringsdeskundigen die het betreft, kan de gemeente hiervoor verschillende -informele en creatieve- instrumenten en methodieken inzetten die aansluiten bij de belevingswereld van de doelgroep (bijv. methodieken specifiek gericht op het betrekken van jongeren).

Rol denktank ten aanzien van monitoren/signaleren

De Adviescommissie WZW ziet bij het 'stem geven aan' (groepen) cliënten en ervaringsdeskundigen ook een taak weggelegd voor de denktank. De denktank kan bijvoorbeeld:

- adviseren over instrumenten en methodieken die ingezet kunnen worden om maatschappelijke organisaties, cliënten en ervaringsdeskundigen te betrekken (wat werkt wel en wat werkt niet?);
- erop toezien dat maatschappelijke organisaties, cliënten en ervaringsdeskundigen in de verschillende fasen van het beleidsproces voldoende betrokken worden (waarborgen);
- zoveel als mogelijk kennis vergaren over het perspectief en de ervaringen van (groepen) cliënten en deze kennis in te brengen in het overleg met de gemeente. De denktank kan dit bijvoorbeeld doen door bijeenkomsten en raadplegingen bij te wonen, één op één gesprekken te voeren met cliënten(vertegenwoordigers), belangengroepen te consulteren, stukken te lezen enz.

6.3 Adviesfunctie

De Adviescommissie WZW verwacht dat de opgehaalde signalen vanuit de contacten met de (georganiseerde) burgers en cliënten en de bespiegelingen/input vanuit de denktank gedragen beleidsvoorstellen opleveren waardoor -op termijn- de meerwaarde van de formele WZW-adviesfunctie zal afnemen. Het instellen van een formele adviesraad is in de wetgeving ook niet voorgeschreven. Wel wordt 'periodiek overleg (met agenda)' expliciet genoemd. Dat betekent dat ook in Reusel-De Mierden inwoners en cliënten ongevraagd en vroegtijdig hun gedachten en ideeën (advies) moeten kunnen aanreiken. De inspanningen dienen dus vooral gericht te zijn op het leggen en onderhouden van contact met (groepen) burgers en cliënten en het zicht krijgen op wat er daadwerkelijk leeft: wat wil de gemeenschap of wat is nodig? Hoe dat kan gebeuren, is beschreven in paragraaf 6.2.

7. Draagvlak

Onderlegger voor het bovenbeschreven voorstel is de gemeentelijke visie Samen Doen: de nieuwe opzet voor medezeggenschap en cliëntenparticipatie staat of valt met de implementatie van deze visie. De Adviescommissie WZW onderschrijft de visie van Samen Doen en denkt dat deze nieuwe manier van werken in theorie inderdaad een goede basis kan vormen, maar is tegelijkertijd kritisch over het welslagen ervan in de praktijk. Samen Doen vraagt immers een nieuwe 'mindset' van alle betrokken partijen. Dat geldt niet alleen voor de gemeentelijke organisatie maar zeker ook voor het lokale netwerk: zijn ambtenaren, inwoners en maatschappelijke organisaties op de hoogte van de nieuwe rol die er van hen wordt verwacht, en willen en kunnen zij deze rol vervullen? Kan Samen Doen rekenen op voldoende draagvlak en gaat de nieuwe manier van werken daadwerkelijk van de grond komen?

De Adviescommissie WZW realiseert zich dat Samen Doen een groeiproces is dat zal verlopen met vallen en opstaan, waarbij sommigen voorop zullen lopen en anderen achter zullen blijven. Elkaar vasthouden en meenemen in het proces en regelmatig bijsturen zijn belangrijke voorwaarden om het te laten slagen. De Adviescommissie WZW pleit daarom voor een zorgvuldige monitoring en evaluatie van het proces, frequenter dan nu voorgenomen (tussentijdse evaluatie na 2 jaar en eindevaluatie na 4 jaar).

BIJLAGE 1: RELEVANTE WETSARTIKELEN MEDEZEGGENSCHAP EN CLIËNTENPARTICIPATIE

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015

Artikel 2.1.3, derde lid

In de verordening wordt bepaald op welke wijze ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij de uitvoering van deze wet, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop zij:

- a) in de gelegenheid worden gesteld voorstellen voor het beleid te doen;
- b) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- c) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- d) deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- e) onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- f) worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

JEUGDWET

Artikel 2.10

De artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 zijn van overeenkomstige toepassing.

PARTICIPATIEWET

Artikel 47. Cliëntenparticipatie

De gemeenteraad stelt bij verordening regels over de wijze waarop de personen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van deze wet, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop deze personen of hun vertegenwoordigers:

- a) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c) deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d) onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e) worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie